

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ในด้านคุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*

The Curriculum Evaluation on Master Degree of Education,
The Far Eastern University in the Field of Qualifications of Education Graduates
According to the Thai Qualifications Framework for Higher Education

ศรายุทธ เงามคำ*
ดร. พัชรีวรรณ กิจมี**

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ในด้านคุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นระหว่างปีการศึกษา 2556 ถึงปีการศึกษา 2557 จำนวน 4 คน และผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นระหว่างปีการศึกษา 2556 ถึง 2557 จำนวน 4 คน รวมจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 5 ด้าน มีดังนี้ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม และความเสียสละมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำเอาหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคมมากขึ้น (2) ด้านความรู้ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้แก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างสร้างสรรค์ (3) ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปใช้ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นหรือปัญหาที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์จนสามารถกำหนดกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ได้ (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีการสื่อสาร และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ อีกทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีสมรรถนะทางสังคมอย่างมีคุณภาพ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในการประสานประโยชน์ระหว่างบุคคล และองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

E-mail: sarayut@feu.edu

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น (อาจารย์ที่ปรึกษา)

และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาโดยใช้ สารสนเทศทางคณิตศาสตร์ หรือสถิติมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ

คุณสมบัติของบัณฑิต กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Abstract

This research was a qualitative research aimed to study the evaluation of Master of Degree of Education, the Far Eastern University in the field of Qualifications of Education Graduates according to the Thai Qualifications Framework for Higher Education. The samples used in this study were classified as 4 Master of Education graduates of the Far Eastern from the academic year 2013- 2014 and 4 users of Master of Education graduates of the Far Eastern University. There were totally 8 people. The tools used in this research were interviews. The data were analyzed by a content analysis.

According to the evaluation of Education graduates of the Far Eastern University, it was found that the results of operation met completely the Thai Qualifications Framework for Higher Education in all 5 aspects as follows. (1) The aspect of morality and ethics showed that the graduates were aware of the values of morality, ethics and sacrifice. The learners were encouraged to apply the principles of morality, ethics and professional ethics in their daily life and to be more responsible for themselves as well as the society. (2) The aspect of knowledge indicated that the graduates could apply their knowledge and skills gained from their study to solve the problems while working creatively. (3) The aspect of intellectual skills showed that the graduates could apply their knowledge including theories and experiences gained from their learning to use for studying about interesting issues or problems effectively. That helped them with critical thinking until they could determine their strategies of learning management. (4) The aspect of interpersonal skills and responsibility indicated that the graduates could communicate and build the relationships with others. In addition, they were cultivated to have social competency qualitatively and could work with others to cooperate benefits between individuals and organizations efficiently. (5) The aspect of numerical analysis skills, communication and usage of information technology showed that the graduates could solve problems by using mathematical information or statistics applied to solve problems creatively and also communicate with others effectively.

Keywords

Qualifications of Education Graduates, Thai Qualifications Framework for Higher Education

บทนำ

ในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนายิ่งที่ซึ่งต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา กระบวนการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นไปตามความต้องการของประเทศชาติและสังคมโลกและในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ มีทักษะด้านวิชาชีพตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540–2544 ซึ่งมีแนวคิดและทิศทางในการพัฒนาประเทศ โดยเน้นเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2539, 2) ซึ่งบทบาทของการศึกษาไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างคนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น แต่บทบาทของการศึกษาได้ถูกพิจารณาในฐานะที่เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เพื่อให้ไปใช้ทรัพยากรอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ (กองศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา, 2532, 5)

การศึกษาเป็นการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีคุณภาพให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยทั่วไปแล้ว การที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้นจะต้องมีหลักสูตร ซึ่งนับเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างและพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ การจัดการศึกษาประเทศใดก็ตาม จะไม่สำเร็จตามที่กำหนดไว้ถ้าหากไม่มีหลักสูตรเป็นแนวทางในการให้การศึกษา เพราะการจัดการศึกษา องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด และเป็นหัวใจของการศึกษา คือ หลักสูตร เพราะเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุตามแผนการศึกษาแห่งชาติ นั่นคือเป็นเส้นทางที่จะนำความมุ่งหมายไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จเมื่อต้องการให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางใดก็สามารถทำได้โดยการกำหนดหลักสูตรให้มีจุดมุ่งหมายไปในแนวทางนั้น ซึ่งหลักสูตรที่สมบูรณ์จะต้องมีองค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญของหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักการศึกษาทั้งหลายหลายกันไป ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ วิธีสอน อุปกรณ์ กิจกรรม การบริหารหลักสูตรและการประเมิน ซึ่งการประเมินหลักสูตรถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาหลักสูตรเพราะการประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบถึงคุณค่าของหลักสูตรนั้น ๆ นอกจากนี้ผลของการประเมินหลักสูตรก็จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรอีกด้วย (สมิทร คุณานุกร, 2523, 2) ซึ่งสอดคล้องกับใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, 20) ที่กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นในระดับใดก็ตามเมื่อนำหลักสูตรนั้นๆ ไปใช้ได้ระยะหนึ่งแล้วจำเป็นต้องมีการติดตาม และประเมินหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรหรือเป็นข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่อง และให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้ชีวิตของคนก้าวหน้าหรือปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบของครูและโรงเรียน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่ควรมีความตระหนัก และพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ เพื่อที่จะได้มีการปรับปรุง และบูรณาการเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ มากมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและสังคมในการวิเคราะห์ปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นต้องอาศัยข้อมูลจากหลายๆ ด้าน จึงจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และนำไปสู่แนวทางแก้ปัญหาได้ (เสริมศรี ไชยศรี, 2526, 57)

มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์นเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่เปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ทุกหลักสูตรได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ

การศึกษา (สมศ.) แล้ว ประกอบกับมหาวิทยาลัยมีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านวิชาชีพเพิ่มเติมแก่ผู้ประกอบการอาชีพทางการศึกษาที่ประสงค์ทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ได้คนสำหรับอนาคต ให้มีความคิดและความสามารถที่ทันสมัย เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงในองค์การได้และมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดมหาวิทยาลัยจึงได้เปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ในการผลิตนักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูงที่มีความรู้ลึกในศาสตร์ของตน ขณะเดียวกันก็ต้องสามารถนำความรู้และความสามารถของตนไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนา และการแก้ปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาระดับนี้จึงต้องมีหลักสูตรที่ดียืดหยุ่นและมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของวิชาชีพที่อยู่ตลอดเวลา (มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 2553) ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้มีการจัดการศึกษาต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 มีนักศึกษาเข้าศึกษาแล้วจำนวน 5 รุ่น จำนวนผู้เข้าศึกษา ทั้งสิ้น 202 คน รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 10 คน รุ่นที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 42 คน รุ่นที่ 3 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 64 คน รุ่นที่ 4 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 52 คน และรุ่นที่ 5 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 34 คน (มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 2557) ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการใช้หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นนั้น ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 (ข้อ 16) กำหนดการพัฒนาหลักสูตรให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย มีการปรับปรุงคุณภาพด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี ซึ่งมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพทางการศึกษา จึงได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 2557) โดยการพัฒนาหลักสูตรนั้นสามารถพัฒนาได้จาก 2 แนวทางคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรจากการวิจัย และ 2) การพัฒนาหลักสูตรจากการวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งในการปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556 ได้พัฒนาหลักสูตรโดยการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ยังไม่เคยมีการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาหลักสูตร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนสอดคล้องกับสภาพบริบทของสังคมในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นในด้านคุณสมบัติของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น และผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จำนวน 202 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงโดยคัดเลือกจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น ระหว่างปีการศึกษา 2556 ถึง ปีการศึกษา 2557 โดยแบ่งเป็น

1.2.1 ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น จำนวน 4 คน มีคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น ระหว่างปีการศึกษา 2556 ถึง ปีการศึกษา 2557

2) เป็นผู้ที่มีการประกอบอาชีพปฏิบัติงานในสถานศึกษามาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

1.2.2 ผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น จำนวน 4 คน มีคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นผู้บังคับบัญชาสายตรงของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น ระหว่างปีการศึกษา 2556 ถึง ปีการศึกษา 2557

2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่องค์การบริหารขึ้นไป

3) อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น ระหว่างปีการศึกษา 2556 ถึง ปีการศึกษา 2557

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพของหลักสูตรที่ได้จัดให้กับผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

2.1 ดานคุณธรรม จริยธรรม

2.2 ดานความรู้

2.3 ดานทักษะทางปัญญา

2.4 ดานทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.5. ดานทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน เจาะลึก ถูกต้องและแม่นยำ จึงได้สร้างประเด็นคำถามการสัมภาษณ์ 5 ประเด็น คือ (1) ดานคุณธรรม จริยธรรม (2) ดานความรู้ (3) ดานทักษะทางปัญญา (4) ดานทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ดานทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จากนั้นนำประเด็นคำถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองสัมภาษณ์กับรองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกกระบบ และการศึกษาดำเนินการด้วย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2554 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้รวบรวมข้อมูลจริงจำนวน 2 คน จนแน่ใจว่าผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจและสามารถตอบได้ตรงประเด็นในทุกประเด็นคำถาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น และผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น จำนวน 8 คน ที่ได้จากการจดบันทึกและการถอดเทป

บันทึกเสียง เกี่ยวกับการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ที่จัดให้กับผู้เรียน โดยให้รหัสคำ จัดเป็นหมวดหมู่ และสรุปเป็นข้อค้นพบตามประเด็นต่อไปนี้ คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ทุกวิชามีการสอดแทรก เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต และจรรยาบรรณวิชาชีพ เข้าไปในแผนการจัดการเรียนรู้ และมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม และความเสียสละ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำเอาหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ไปเผยแพร่ต่อในสังคมได้ ในส่วนของอาจารย์ผู้สอนได้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีภาวะผู้นำและผู้ตาม รวมทั้งสามารถทำงานเป็นทีม ได้รู้จักเลือกใช้วิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม แต่ว่าเนื่องจากในแต่ละรายวิชามีเนื้อหาทำให้บางครั้งอาจารย์ผู้สอนก็ไม่ทันชี้แจงในส่วนสำคัญ หรือว่าเน้นย้ำในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้เรียนเห็นภาพให้ชัดมากขึ้น และนอกจากนี้หลักสูตรยังไม่ค่อยมีการจัดกิจกรรม หรือการอบรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม จะมีก็เพียงแต่เนื้อหาบางส่วนที่ระบุในรายวิชาเท่านั้น ซึ่งถ้าหากผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะได้ลงมือปฏิบัติในเรื่องของการดำเนินกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมร่วมกับผู้เรียนคนอื่นๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดความตระหนักในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมมากยิ่งขึ้น และจะทำให้สามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นในคราวต่อไป

ด้านความรู้ พบว่าการจัดการเรียนการสอนมีการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการและทฤษฎีของนักบริหารการศึกษา มีความสามารถวิเคราะห์ปัญหา และใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับในการแก้ปัญหา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ตลอดจนสามารถนำความรู้ และกระบวนการเรียนมุ่งสู่ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา ทำให้เกิดการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาการด้านอื่นๆ ได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดได้

ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า หลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยสิ่งที่เกิดการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัดคือผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปใช้ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นหรือปัญหาที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์จนสามารถกำหนดกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ และยังสามารถนำทักษะที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงความรู้ และทักษะที่ได้ไปต่อยอดในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่า หลักสูตรในภาพรวมมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสาร และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ อีกทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีสมรรถนะทางสังคมอย่างมีคุณภาพ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในการประสานประโยชน์ระหว่าง

บุคคล และองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำ มีความตระหนักในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบอย่างสมบูรณ์ และ

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า หลักสูตรในภาพรวมมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในองค์กรของตนเองมาประยุกต์ใช้กับงานสารสนเทศ และเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม และมุ่งให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์ หรือสถิติมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่า และการเขียนโดยเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนออย่างเหมาะสม รวมทั้งผู้เรียนยังได้รับเทคนิคการใช้ข้อมูลเชิงตัวเลขประกอบการตัดสินใจ และเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อีกทางหนึ่งด้วย

สรุปผลจากการสัมภาษณ์การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใน 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นั้น พบว่า บัณฑิตของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มีคุณสมบัติครบตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยในทุกๆ ด้าน ผู้ให้ สัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะสอดคล้องกันว่า ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรม การศึกษาดูงานเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่มีการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเกิดการพัฒนางานองค์ความรู้ที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ตามกรอบของมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้มาจากแต่ละที่ แตกต่างกัน สำหรับการนำความรู้ที่รับจากการศึกษาในหลักสูตรไปใช้นั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนให้ความเห็นตรงกันว่า หลังจากที่ได้ศึกษามีความรู้ครบถ้วนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 5 ด้านแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานได้หลากหลายมากขึ้น อาทิ งานวิชาการ งานวิจัย งานบริหารทั่วไป และงานการเงิน พัสดุ โดยหลังจากศึกษาแล้วผู้สำเร็จการศึกษามีความมั่นใจมากขึ้นในการที่จะนำความรู้ ความสามารถที่ได้ศึกษามาช่วยในการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานร่วมคนอื่น ๆ ให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ตลอดจนผู้ให้ สัมภาษณ์ยังได้ร่วมเพิ่มเติมว่า หลักสูตรควรมีการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพสังคมในยุคปัจจุบัน

การอภิปรายผล

ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า หลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม และความเสียสละ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำเอาหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ไปเผยแพร่ต่อในสังคมได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้กำหนดให้ทุกรายวิชาต้องสอดแทรก เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต และจรรยาบรรณวิชาชีพ เข้าไปในแผนการจัดการ เรียนรู้ และมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม และ

ความเสียสละ ตลอดจนมุ่งมั่นให้ผู้เรียนนำเอาหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม ตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ไปเผยแพร่ต่อในสังคมได้ ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ที่กำหนดไว้ว่ามาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาโท อย่างน้อยนักศึกษาต้องสามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมที่ซับซ้อนเชิงวิชาการ หรือวิชาชีพ โดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น และเมื่อไม่มีข้อมูลทางจรรยาบรรณวิชาชีพหรือไม่ระเบียบข้อบังคับเพียงพอที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นก็สามารถวินิจฉัยอย่างผู้รู้ด้วยความยุติธรรมและชัดเจนมีหลักฐาน และตอบสนองปัญหาเหล่านั้นตามหลักการเหตุผลและค่านิยมอันดีงาม ให้ข้อสรุปของปัญหาด้วยความไวต่อความรู้สึกของผู้ที่ได้รับผลกระทบ ริเริ่มในการยกปัญหาทางจรรยาบรรณที่มีอยู่เพื่อการทบทวน และแก้ไข สนับสนุนอย่างจริงจังให้ผู้อื่นใช้การวินิจฉัยทางด้านคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการกับข้อโต้แย้ง และปัญหาที่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น แสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ในสภาพแวดล้อมของการทำงาน และในชุมชนที่กว้างขวางขึ้น ประกอบกับกาญจนา คุณานุรักษ์ (2527, 4) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่ามีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคคลในทุกๆ ด้านและยังเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษามุ่งผลสัมฤทธิ์ตามแผนการศึกษาของชาติกล่าวคือ หลักสูตรมีส่วนช่วยในการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต นอกจากนั้นหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อสังคมการเมือง และเศรษฐกิจอีกด้วย เพราะผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเพื่อวางรากฐานทางความคิดและความประพฤติของผู้เรียนให้มีคุณธรรม มีความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดี ทำให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม รวมถึงงานวิจัยของ ปณวัฒน์ วัฒนวิทย์ (2548) ที่กล่าวถึงผลการประเมินหลักสูตรว่า หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจและอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือว่า มีกระบวนการสอน และการประเมิน มีความเหมาะสม มีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร คุณภาพของอาจารย์ คุณสมบัตินักศึกษามีคุณลักษณะที่น่าพึงพอใจ คือ มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ มีความขยันสู้งาน และอดทนไม่ย่อท้อ และผลการดำเนินการของหลักสูตรสามารถเชื่อมโยงในเรื่องของจรรยาบรรณทางวิชาชีพได้อย่างมีความเหมาะสม

ด้านความรู้ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดได้ ตลอดจนสามารถนำความรู้ และกระบวนการเรียนมุ่งสู่ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา ทำให้เกิดการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาการด้านอื่นๆ ได้ ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น ได้มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการและทฤษฎีของนักบริหารการศึกษามีความ สามารถวิเคราะห์ปัญหา และใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552, 8) ที่กำหนดไว้ว่ามาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาโท อย่างน้อยนักศึกษาต้องมีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชา ตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ และนำมาประยุกต์ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ หรือการปฏิบัติในวิชาชีพ มีความเข้าใจทฤษฎีการวิจัยและการปฏิบัติทางวิชาชีพนั้นอย่างลึกซึ้งในวิชา หรือกลุ่มวิชาเฉพาะในระดับแนวหน้า มีความเข้าใจในวิธีการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ และการประยุกต์ ตลอดจนถึงผลกระทบของผลงานวิจัยในปัจจุบันที่มีต่อองค์ความรู้ในสาขาวิชา และต่อการปฏิบัติในวิชาชีพตระหนักในระเบียบข้อบังคับที่ใช้อยู่ในสภาพแวดล้อมของระดับชาติ และนานาชาติที่อาจมีผลกระทบต่อสาขาวิชาชีพ รวมทั้งเหตุผล และ

การเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่นเดียวกับงานวิจัยของวรวิมล บุตรอามาตย์ (2546) ที่ได้กล่าวว่าการประเมินผลหลักสูตรการศึกษาแผนกวิชาไปรษณีย์ของโรงเรียน การไปรษณีย์และโทรคมนาคม ปีการศึกษา 2531-ปัจจุบัน (ระยะที่ 6) สังกัดกองการฝึกอบรมการสื่อสาร แห่งประเทศไทย สาขาวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร ในส่วนของการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการได้รับความรู้ มีความเพียงพอ สำหรับการนำความรู้ความสามารถทางด้านเนื้อหา ภาควิชาการต่างๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้นั้นมีความเหมาะสม รวมถึงงานวิจัยอุไร อภิชาติบัณฑิต และวรพจน์ ศรีวงษ์กุล (2548) ได้วิจัยการประเมินผลหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และควรจัดไว้ในหลักสูตรทุกรายวิชา สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่ได้ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ความเหมาะสมและความทันสมัยของเนื้อหาวิชาทั้งหมดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือก นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกรายวิชา ในทำนองเดียวกัน งานวิจัยของชฎาวลัย รุณเลิศ (2552) ได้วิจัยการประเมินผลหลักสูตร วิชาการศึกษาทั่วไป ของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ และสาธารณสุข กาญจนภิเษก พบว่า ความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านเนื้อหาและด้านการวัดและประเมินผล การให้คำปรึกษา พบว่าอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิต ความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทางด้านสุภาพร ตรีนภา (2554) ได้ทำการวิจัย จนทรพบว่า ในภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์พิเศษภายนอก ในด้านโครงสร้างเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสม โดยมีอาจารย์ผู้สอนภายในและภายนอกคณะ และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดการจ้างงาน และการก้าวไปสู่วิชาชีพนักคณิตศาสตร์ประกันภัยในระดับสากล

ด้านทักษะทางปัญญา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถใช้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปใช้ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นหรือปัญหาที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์จนสามารถกำหนดกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น ได้จัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยสิ่งที่เกิดการพัฒนาย่างเห็นได้ชัด คือ ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำทักษะที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงความรู้ และทักษะที่ได้ไปต่อยอดในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552, 9) ที่กำหนดไว้ว่ามาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาโท อย่างน้อยนักศึกษาต้องใช้ความรู้ทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการจัดการบริบทใหม่ที่ไมเคาคิดทางวิชาการและวิชาชีพ และพัฒนาแนวคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองประเด็นหรือปัญหาสามารถใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีข้อมูลไม่เพียงพอสามารถสังเคราะห์ และใช้ผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ หรือรายงานทางวิชาชีพ และพัฒนาความคิดใหม่ๆ โดยการบูรณาการให้เข้ากับองค์ความรู้เดิมหรือเสนอเป็นความรู้ใหม่ที่ทำนายสามารถใช้เทคนิคทั่วไปหรือเฉพาะทางในการวิเคราะห์ประเด็นหรือปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างสร้างสรรค์รวมถึงพัฒนาข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพ สามารถวางแผน และดำเนินการโครงการสำคัญหรือโครงการวิจัยค้นคว้าทางวิชาการได้ด้วยตนเองโดยใช้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติตลอด ถึงการใช้

เทคนิคการวิจัย และให้ข้อสรุปที่สมบูรณ์ ซึ่งขยายองค์ความรู้หรือแนวทางการปฏิบัติในวิชาชีพที่มีอยู่เดิมได้อย่างมีนัยสำคัญ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถสื่อสาร และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ อีกทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีสมรรถนะทางสังคมอย่างมีคุณภาพ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในการประสานประโยชน์ระหว่างบุคคล และองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำ มีความตระหนักในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนเสริมสร้างลักษณะนิสัยให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง และสังคม ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552, 9) กล่าวว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาโท อย่างน้อยนักศึกษาต้องสามารถแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนหรือความยุ่งยากระดับสูงทางวิชาชีพได้ด้วยตนเองสามารถตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง และสามารถประเมินตนเองได้รวมทั้งวางแผนในการปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานระดับสูงได้มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง และร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเต็มที่ในการจัดการข้อโต้แย้งและปัญหาต่างๆ แสดงออกทักษะการเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถใช้ทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นที่มีอยู่ในองค์กรของตนเองมาประยุกต์ใช้กับงานสารสนเทศ และเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม และมุ่งให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์ หรือสถิติมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งปากเปล่าและการเขียน โดยเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนออย่างเหมาะสม รวมทั้งผู้เรียนยังได้รับเทคนิคการใช้ข้อมูลเชิงตัวเลขประกอบการตัดสินใจ และเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์นได้มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและเครื่องมือสารสนเทศ และนำทักษะทางคณิตศาสตร์ และสถิติมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552, 10) กล่าวว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาโท อย่างน้อยนักศึกษาต้องสามารถคัดกรองข้อมูลทางคณิตศาสตร์ และสถิติเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา สรุปปัญหา และเสนอแนะแก้ไขปัญหในด้านต่างๆ สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการศึกษาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไป โดยการนำเสนอรายงานทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการผ่านสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ และวิชาชีพรวมทั้งวิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ เช่นเดียวกับงานวิจัยของชานนท์ จันทราและคณะ (2546) ที่กล่าวว่า มหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2532-2541 พอใจในการจัดสรรสื่อประกอบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย และงานวิจัยของกองวิจัยและบริการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ (2549) ก็กล่าวว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2547-2548 สามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่างๆ ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

สรุป

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์นในด้านคุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า โดยภาพรวมมีผลการดำเนินการครบตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์นมีคุณสมบัติเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อให้หลักสูตรมีความเข้มข้นมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าถ้าจะให้หลักสูตรมีความพร้อมมากยิ่งขึ้น ในการพัฒนาหลักสูตรในคราวต่อไป ควรมีการปรับโครงสร้างของรายวิชาให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ควรปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตรใหม่หรือเพิ่มเติมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องการจัดเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องคุณธรรม และจริยธรรม
2. ควรปรับปรุงหรือเพิ่มเติมด้านความรู้ในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทักษะทางวิชาการ ทักษะการเทคโนโลยี และการพัฒนาตัวของผู้เรียน
3. ควรส่งเสริมกิจกรรมที่ใช้ทักษะปัญญาผ่านกิจกรรมหรือชิ้นงานในการเรียนรายวิชาต่างๆ และกระตุ้นให้เกิดการตั้งคำถามที่ใช้ทักษะการคิดระดับสูง
4. ควรส่งเสริมกิจกรรมที่รุ่นพี่รุ่นน้องได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนทั้งประสบการณ์การเรียน และประสบการณ์การทำงานอย่างสม่ำเสมอ
5. ควรใช้การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-Based Learning) เป็นเครื่องมือพัฒนาทักษะด้านการคิดแบบต่างๆ โดยเฉพาะการคิดเชิงวิพากษ์ หรือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คุณานุรักษ์. (2527). **หลักสูตรและการพัฒนา**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กองศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา. (2532). **โอกาสทางการศึกษา: ข้อเท็จจริงในปัจจุบัน**. **วารสารเศรษฐกิจและสังคม**. 4 (1), 5.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชฎาวลัย รุณเลิศ. (2552). **การประเมินผลหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป ของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก**. นนทบุรี: วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก.
- ชานนท์ จันทร์ และคณะ. (2546). **การติดตามผลมหาบัณฑิตสาขาการสอนคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2532-2541**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปณวัฒน์ วัฒนวิทย์. (2548). **การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจและอุตสาหกรรม**. สารนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. (2553). **หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2553**. [เอกสารอัดสำเนา].
- มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. กองวิจัยและบริการการศึกษา. (2549). **การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2547-2548**. ชัยภูมิ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- _____. (2557). **หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2557**. [เอกสารอัดสำเนา].
- วรวิมล บุตรอามาตย์. (2546). **การประเมินผลหลักสูตรการศึกษาแผนกวิชาไปรษณีย์ของโรงเรียนการไปรษณีย์และโทรคมนาคม ปีการศึกษา 2531-ปัจจุบัน (ระยะที่ 6) สังกัดกองการฝึกอบรม การสื่อสารแห่งประเทศไทย**. ปรินญาณินทร์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภาพร ตรีนภา. (2554). **การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการประกันภัยและการบริหารความเสี่ยง พ.ศ.2552**. คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และแนวทางการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุมิตร คุณานุกร. (2523). **หลักสูตรและการสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- เสริมศรี ไชยศร. (2526). **ระบบหลักสูตรและการสอน**. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุไร อภิชาติบันลือ และ วรพจน์ ศรีวงศ์คณ. (2548). **การประเมินผลหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา**. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.